

of the Wester-Scheldt. They were investigated on their heavy mineral content as well as on their granular composition and compared with sediments of neighbouring regions in order to examine whether these might be considered as having supplied the source material for the sedimentation of the Wester-Scheldt.

The results of both examinations unquestionably pointed to the fact that the Scheldt did not contribute to any extent to the sedimentation in the Wester-Scheldt, but that on the contrary the North Sea must be looked upon as a source region of this material.

15. Het oudheidkundig onderzoek bij de Stichting voor Bodemkartering

Archaeological Investigations at the Soil Survey Institute

door/by Dr P. J. R. Modderman

Het afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van het onderzoek in de rivierkleigebieden. Het verslag over de Bommelerwaard is grotendeels geschreven, terwijl de vondsten en vindplaatsen uit de Betuwe alle zijn bewerkt. Het veldwerk langs de Maaskant in Brabant is reeds goed gevorderd, terwijl met het Land van Heusden en Altena een begin is gemaakt. Ook uit het studentenkarteringsgebied Werkhoven zijn al enige vondsten binnengekomen.

Voor al deze gebieden geldt, dat de oudste bewoningsresten worden gevonden op de stroomgrondruigen. Het staat thans vast, dat het gebruik van deze gronden teruggaat tot de eerste eeuw v. Chr. De Maaskant schijnt in de Romeinse tijd een vrij zuiver inheems karakter te hebben gedragen in tegenstelling met de Betuwe, die sterk romaniserende invloeden toont. In dit laatste gebied is opmerkelijk de dichte bewoning rondom Elst, waar door de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek een Gallo-Romeins heiligdom is opgegraven in de N.H. kerk. Van de 89 Romeinse woonplaatsen in de Betuwe liggen er 28 binnen een straal van 5 km rondom Elst.

In het Westland werd vooral bewoning uit de eerste eeuwen onzer jaartelling bestudeerd. Bij Maasland is een interessante woonplaats gevonden uit de eerste twee eeuwen v. Chr. Zij ligt gedeeltelijk op het veen naast een oude kreek. Ook op Walcheren zijn thans verschillende plaatsen gevonden, waar de bewoningsresten vrijwel op het veen liggen. Deze dateren hoofdzakelijk uit de 1ste eeuw na Chr. Van Schouwen wordt een steeds toenemend aantal vondsten gemeld.

Uit de overige karteringsgebieden zijn nog enkele incidentele vondsten te melden. Uit Ottersum ontvingen wij scherven uit de Hallstatt-La Tène periode. Bij Blokzijl werd een vindplaats uit de vroege IJzertijd bekeken. In het Noordwijkerhout bestudeerden wij

een interessant profiel met 4 vegetatie- en bewoningsniveau's boven elkaar.

Eén van de belangrijkste vondsten van dit jaar is buiten de karteringsgebieden gedaan en wel nabij Etten (N.-Br.). Het betreft hier een amandelvormig, wit gepatineerd, vuurstenen voorwerp uit het Oud Palaeolithicum. Van deze oudste periode der menselijke cultuur zijn in ons land slechts enkele vondsten bekend. Deze in Etten is bovendien in stratigrafisch verband aangetroffen, wat bodemkundig van veel belang belooft te zullen zijn.

Tot voorstudie van hetgeen de karteringen op de zandgronden ons zullen brengen werden enige bezoeken gebracht aan Epe en Putten. Naar aanleiding van luchtfotostudies bezochten wij terreinmerkwaardigheden onder Wijngaarden en Schoonrewoerd zonder echter tot een oplossing van het waargenomene te kunnen komen.

Ten slotte moet nog gememoreerd worden, dat de collectie archaeologica van wijlen Dr Ir W. A. J. Oosting door ons wordt uitgezocht en gerangschikt.

Summary.

Many discoveries of archaeological importance were made in the Betuwe and the „Maaskant” area. In the Betuwe 89 Roman dwelling sites were found, 28 of which near Elst. Here a Gallo-Roman temple was found too by governmental excavations.

The native population of the Maaskant about the beginning of our era shows no important Roman influence.

The dwelling sites of the river-area are found on the ridges.

Dwelling sites found in the Westland and on Walcheren date from the first and second centuries. They are situated on peat along ancient creeks.

Near Etten (N.Br.) a middle palaeolithic implement was found.

---

16. Waar is en wordt in Nederland gekarteerd?

List of Area's, Already Surveyed, and Program for 1948

door/by Ir P. Buringh

Ofschoon de eigenlijke Stichting voor Bodemkartering pas in Augustus 1945 werd opgericht, dateren de eerste bodemopnamen van onze groep jonge bodemkundigen toch reeds van 1943. Sinds die tijd werd of wordt in alle provinciën van ons land gekarteerd, zodat de tijd aanbreekt hiervan een overzicht te geven, opdat ieder die van de gegevens gebruik wil maken weet, van welke gebieden bodemkaarten aanwezig zijn.